Doğru düşünmek bir disiplin ister

İ. B. Rumuzlu okuyucumuz: “Bir açmaza girdim. Allah, bu sınavın sonucunu bildiğine göre, bizim gibi basit varlığın ibadetine de hiç mi hiç ihtiyacı olmadığına göre ve ibadetimiz de onun gücünde bir artmaya neden olmayacağına göre Allah’ın bizi yaratmasının ve bizden şiddetle ibadet istemesinin hikmeti nedir?”

Doğru düşünmek bir disiplin ister. Düşünce disiplini ve usûlü olmadığında, çoğu zaman yanlış bir yolda kafa yorarız, çıkmaz bir sokağa gireriz, bir netice alamayız. Şeytanın da aradığı budur zaten.

Düşünme disiplini kazanmak için, akıl sahiplerini, asrımızın büyük âlimi ve düşünürü Bedîüzzaman Hazretlerinin kapısını çalmaya davet ediyoruz. Onun ufkumuza getirdiği düşünce disiplininden yürüyelim. Bir süre onunla yol aldıktan sonra: 1-Doğru düşünmeye başladığımızı, 2-Düşüncelerimizden doğru sonuçlar aldığımızı, 3-Akla ve düşünceye gerçek hakkını verdiğimizi, 4-İçimize sinecek ölçüde iknâ olduğumuzu, 5-Şeytanın karşısına hak ettiği cevapla çıktığımızı, 6-Hakikate hakka’l-yakin derecede ulaştığımızı, 7-Kendimizi evhamlardan ve yanlış düşüncelerden kurtardıktan başka, etrafımıza da yepyeni umutlar ve pırıltılar saçtığımızı Allah’ın izniyle göreceğiz.

Risâle-i Nûr’un doğru düşünmemiz için elimizden tuttuğunu söyledik. Örnek verelim: Şeytanın hep âdetidir; bir îmânî hakikatin inkârına dönük bir emâre ileri sürer ve o hakikatin yüzlerce deliline perde çekmek ister. Biz de göz göre göre aldanırız. Aslında sağlıklı bir disiplinle düşünsek şeytan bizi aldatacak boşluk bulamayacak. Fakat böyle bir disiplin olmadığında, düşünüyoruz diye şeytana oyuncak oluyoruz; farkına da varmıyoruz. Bedîüzzaman Hazretleri, bir tek ispat edicinin ispatının, binler inkâr edicinin hükmünü çürüttüğünü kaydeder ve bunu bir misalle şöyle anlatır: Yüzlerce kapıları kapalı, fakat bir kapısı açık bir saray farz ediyoruz. Açık kapıdan saraya girmek mümkünken; şeytan tutuyor, bize yüzlerce kapalı kapıları gösteriyor ve bu saraya girilemeyeceğini iddiâ ediyor. Oysa o saraya açık bulunan bir kapıdan girmek aklen, mantıken, vicdânen, kalben mümkündür. Varsın diğer kapıları kapalı bulunsun; maksadımız saraya girmekse, açık olan bir kapı bize yeter.

Halbuki îmânî hakikatlerin doğruluğunu ve sıhhatini tespit edecek yüzlerce açık kapımız var, yüzlerce ispatımız var, binlerce delilimiz var, binlerce akıl yolumuz var, milyonlarca mantık caddemiz var. Şeytan tutuyor, evhamları tahrik etmek sûretiyle kendisince bir kapıyı kapalı gösteriyor ve bundan dolayı saraya girilemeyeceğini iddiâ ediyor. Oysa azıcık düşünsek, şeytanın bu telkininin ne kadar tutarsız ve akla aykırı olduğunu anlamakta zorluk çekmeyeceğiz.1

İşte îmân hakikatleri, Allah'ın emirleri ve ibâdetler o saraydır. Milyonlarca akıl ve fikir aynı neticede birleşmiştir ki, İslâmiyet'in ön gördüğü îmân hakikatleri haktır, gerçektir, doğrudur, sarsılmazdır, Allah'ın emirleri haktır, ibâdetler bizi kemâle erdirir, ahlâkımızı güzelleştirir, bizi iyi insan eder, bizi insanlığın zirvelerine ulaştırır, bizi dünyada ve âhirette mutlu ve umutlu kılar, bizi kötülüklerin cenderesinden korur, bizi kötü alışkanlıklardan uzaklaştırır, bizim kendimize ve topluma faydalı birer birey olmamızı sağlar, bizi Allah'a kul yapar. Bu esasların delilleri binlercedir. Azıcık sabırla araştırdığımızda çok sayıda delile ulaşmamız işten bile değildir. Şeytanı da şaşırtmamız mümkündür.

Oysa şeytan tutuyor, yalnızca evhamımızı tahrik ediyor, yalnızca gözümüzü kapatıyor, yalnızca aklımızı cebine koyuyor; ve bize diyor ki: "Allah'ın ibâdete ne ihtiyacı var ki, seni kendisine ibâdet için yaratmış olsun?" Biz de derhal teslim oluyoruz! Hiçbir şey düşünmeden…

"Sahi" diyoruz; "Büyük Allah'ın ibâdete ihtiyacı olur mu hiç? Hâşâ! Öyleyse, Kur'ân'da bu kadar ibâdete çağrı niye? İbâdetimizle Allah bir şey kazanmayacağına göre, bu ısrar neden?" Sonra da, işin içinden çıkamıyoruz.

Hani aklımız vardı? Hani doğru düşünecektik?

Nereden aklımıza esiyorsa esiyor; Kur'ân'ın ibâdetler üzerindeki ısrarını, Allah'ın ihtiyacı olup olmamasıyla yorumlamaya çalışıyoruz. İbâdet yaptığımızda bundan bizim değil de, Allah'ın kazançlı çıkacağı sonucuna nereden ve nasıl ulaşıyoruz, anlamak mümkün değil.

Doktorun, yazdığı reçeteyi iyi kullanmamız için, hastalığımızın şiddeti derecesinde bize ısrar etmesine hakkı yok mudur? Bu ısrardan dolayı doktoru itham etmek mümkün mü?

Efendim; bize düşen, insan olarak yaratıldığımız için Allah'a şükretmektir. Biz, Allah'a sonsuz şükür borçluyuz. Nasıl, bir damla menfaat gördüğümüz birisine teşekkür etmeyi bir borç saydığımız gibi. Hiç durmadan tüm hücrelerimizle bilinçli biçimde Allah'a şükretsek, şükür borcumuzu ödeyemeyiz.

İşte bize emredilen ve ısrarla yapmamız istenen A’ dan Z’ ye ibâdetler, Allah’a bu sonsuz borcumuzun gücümüze denk bir küçücük ifâdesi ve tercümanıdır. İbâdete muhtaç olan bizleriz. Allah’ın ibâdetteki ısrarı,—hâşâ—kendi ihtiyacı için değil; bizim ihtiyacımız içindir. Allah’ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur.2

Dipnotlar:
1- Lem’alar, s. 92
2- Lem’alar, s. 192